

SEKTÖR BİLANÇOLARI

1999-2001 ÇALIŞMASI SONUÇLARI

Reel sektörde ve finansal aracılık alanında faaliyet gösteren firmaların 1999-2001 dönemine ait mali tablolarından yararlanılarak hazırlanan 'Sektör Bilançoları' çalışması, <http://www.tcmb.gov.tr> internet adresinde, "Yayınlar/Sürelî Yayınlar/Sektör Bilançoları" başlıkları altında yer almaktadır.

Merkez Bankası'nın ekonominin genel gidişî ve sektörel gelişmeler hakkında ekonomik karar birimlerine düzenli bilgi akışı sağlamak üzere 1990 yılından itibaren sürdürdüğü 'Sektör Bilançoları' çalışması, bu yıl 7,652'si özel firma, 77'si ise kamu kuruluşu olmak üzere toplam 7,729 firmanın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu firmaların 3,658'i imalat sanayiinde, 249'u finansal aracılık sektöründe, 3,822'si ise imalat sanayii dışında kalan diğer sektörlerde faaliyet göstermektedir.

'Sektör Bilançoları' çalışmasında, 14 ana ve 36 alt sektörde faaliyet gösteren firmaların birleştirilmiş mali tabloları ile 14 ana ve 168 alt sektör için hazırlanan sektör oranlarına ve standart oranlarına (kartiller) yer verilmiştir.

'Sektör Bilançoları' çalışmasında yer alan firmaların verilerinden yararlanılarak yapılan analiz sonuçlarına göre:

◇ 2001 yılının başında mali piyasalarda yaşanan kriz nedeniyle ekonominin daralma sürecine girmesiyle birlikte, 'Sektör Bilançoları' çalışmamızda yer alan firmaların performansları olumsuz etkilenmiştir.

◇ Değerlendirmeye alınan firmalar arasında hesap dönemlerini zararlı kapatan firmaların oranı, 1999 ve 2000 yıllarında sırasıyla yüzde 26 ve yüzde 23 iken, bu oran 2001 yılında yüzde 34'e yükselmiştir.

◇ 2001 yılında faizlerdeki yüksek artış nedeniyle, değerlendirmeye alınan firmaların finansman giderlerinin önemli oranda yükselmesi, karlılıklarını olumsuz yönde etkilerken, söz konusu firmalar faiz ve vergi öncesi karlarıyla faiz giderlerini karşılayamaz duruma gelmişlerdir.

◇ 2001 yılında, değerlendirmeye alınan firmalar, yükselen finansman giderlerinin bir kısmını faiz gelirleri gibi faaliyet dışı gelirlerle karşılamaya çalışmışlardır.

◇ 2001 yılında meydana gelen kriz sonucunda iç talepte yaşanan daralma, firmaları ihracata yöneltmiş ve değerlendirmeye alınan firmaların net satışları içinde yurt dışı satışlarının payı yükselmiştir.

◇ 2001 yılında, özellikle finansman giderlerinin ağırlığı nedeniyle değerlendirmeye alınan firmaların hesap dönemlerini büyük oranda zararlı kapatmaları öz kaynaklarının azalmasına neden olmuş, söz konusu firmaların toplam kaynakları içinde öz kaynaklarının payı gerilemiştir.

◇ 2001 yılında, değerlendirmeye alınan firmaların toplam kaynakları içinde, faaliyet sonucu ve öz kaynak artışı yoluyla yaratmış oldukları kaynaklarının payı önemli oranda gerilerken, söz konusu firmalar varlıklarını bir önceki yıla göre daha fazla borçlanarak finanse etmişlerdir.